

Uilenboekje

over Nederlandse uilen

Uilen, wijs en geheimzinnig als ze zijn, staan al eeuwenlang in de belangstelling. Ook nu nog zijn uilen met een waas van geheimzinnigheid omgeven. Dit is mede doordat uilen in de schemering en nacht actief zijn.

Door de populaire films en boeken van Harry Potter staan uilen op dit moment volop bij de jeugd in de belangstelling. De meeste jeugdigen die met de natuur betrokken zijn vinden uilen vaak ook hoogst interessant.

Dit uilenboekje is speciaal bestemd voor de schoolgaande jeugd en is op een luchtige toon geschreven. Hierdoor ontbreken in dit boekje de bij vogelaars zo geliefde tabellen en grafieken. Des te meer zijn er foto's en tekeningen in verwerkt om het verhaal te ondersteunen.

Dit uilenboekje heeft niet de pretentie om een vogelboek te zijn, maar is min of meer een verzameling van wetenswaardigheden, die voor kinderen interessant kunnen zijn.

Verder is dit uilenboekje zeer geschikt als voorbereiding voor spreekbeurten of werkstukken over uilen.

In dit boekje wordt de meeste aandacht besteed aan Nederlandse uilen. Er wordt o.a. op de leefwijze van uilen ingegaan, wat hun voedsel is en wat braakballen zijn. Verder komen vlieggedrag en bedreigingen voor uilen aan bod, maar ook hoe uilen te helpen zijn.

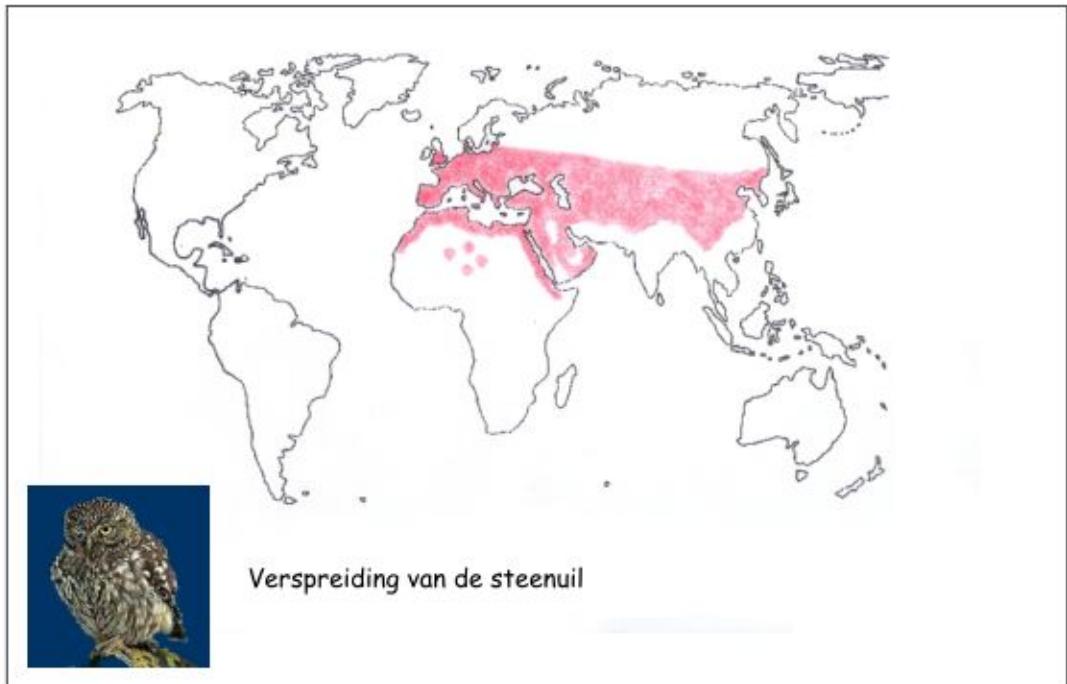
Tenslotte worden er tips gegeven om uilen te zien en om waar heen te gaan om nog meer over uilen te weten te komen.

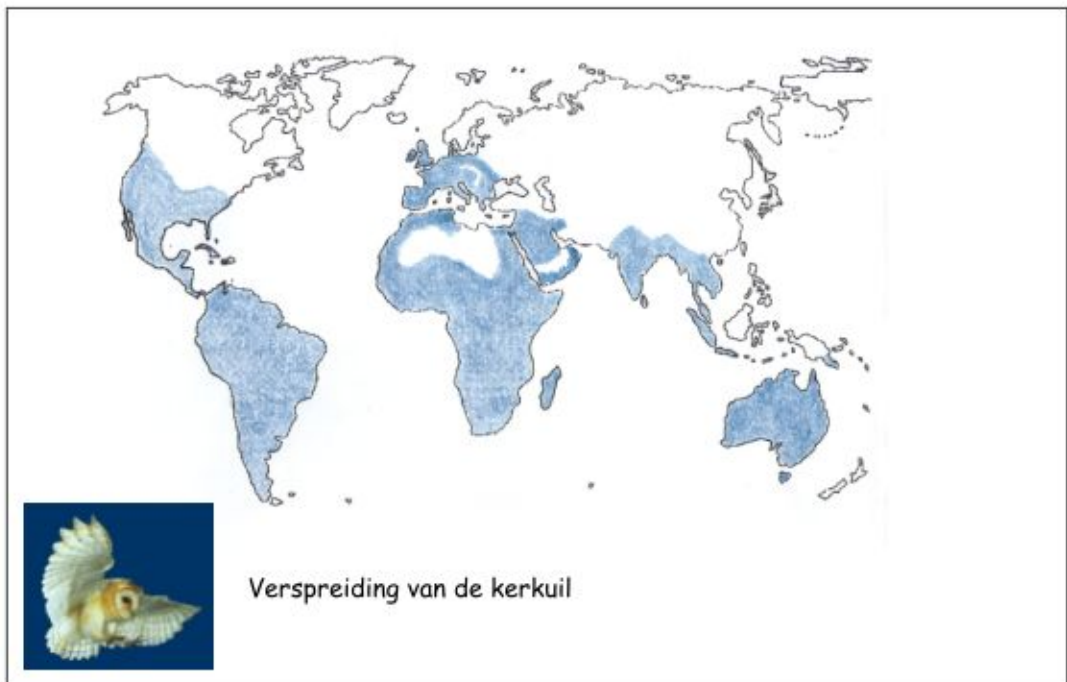
Inhoud

Voorwoord	1
Inhoudsopgave	2
Waar komen uilen op de wereld voor	3
De uilen van Nederland	4
Waar komen uilen voor (leefomgeving).....	5
Rare uilen	6
Wat merk je van uilen	7
Wijze uilen	8
Wat eten uilen	9
Braakballen	10
Veren	11
Zwervers of blijvers	12
Pluimpjes en oortjes	13 en 14
Vliegende uilen	15
Uilen overdag en 's nachts	16
Uilen het gehele jaar rond	17
Met mysterie van de roestboom	18
Nederlandse uilen	19 en 20
Leefomgeving	21
Bedreigingen	22
Hulp	23 en 24
Hulp voor de steenuil	25
Hulp voor de kerkuil	26
Weetjes	27 en 28
Uilen zien	29 en 30
Sponsors	30
Nawoord / Internet	31

Uilen komen bijna over ter wereld voor.
 Op deze pagina is de verspreiding van de steen- en kerkuil weergegeven,
 die in een groot gebied op de wereld voorkomen.

Steenuil

Ransuil

Kerkuil

Bosuil

Velduil

Oehoe

Over de hele wereld komen 303 uilensoorten voor.
In Nederland broeden er regelmatig 5 soorten,
en sinds kort ook de oehoe.

In knotwilgen.

In boomgaarden.

In oude bossen.

In boerderijen.

In ruige vlaktes, zoals in de duinen, kunnen we de velduil tegenkomen

Velduil

- in steden
- bij kerkhoven
- in parken

In Nederland kunnen we uilen op de meest uiteenlopende plaatsen tegenkomen.

Over de hele wereld komen uilen voor. Sommigen zijn groot, sommigen erg klein.

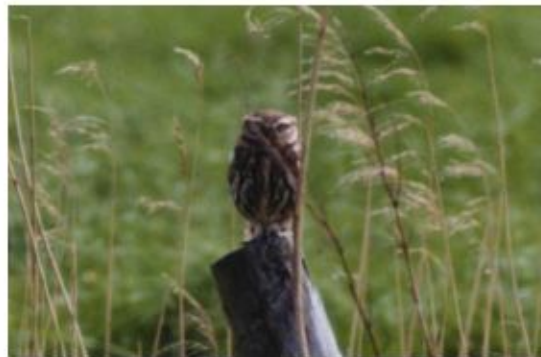
Uilen zijn uitstekend aangepast aan hun leefomgeving.

Zo leeft er op de prairies, waar bijna geen bomen zijn, een kleine uilensoort die in een holletje broedt. Ook zijn er enkele visetende soorten.

Waar uilen zich ophouden,
vind je ook braakballen.

Heel soms zie je een uil
op het puntje van een dak
of op een paaltje zitten,
zomaar overdag.

Oehoeoeoeoe!

Deze kreet is vaak in griezelfilms te horen.
Eng?
Nee hoor, het is de roep van de bosuil.

Uilen maken hun
aanwezigheid kenbaar
door te roepen.

Oude Griekse munten
en de nieuwste munt: de euro
met de afbeelding van een steenuil.

De uil van Athena.

Bij de oude Grieken (en Romeinen) werd het kleine steenuiltje met zijn felle en strenge uiterlijk gekozen

als symbool en als metgezel van de godin van de wijsheid Pallas Athena.

Er zijn munten gevonden met aan één kant de afbeelding van de uil en de andere kant van Athena. De uil staat tot op de dag van vandaag in het wapen van Athene.

Op de nieuwe euromunt van Griekenland staat ook weer het steenuiltje van Athena.

Ook in onze tijd is de uil nog steeds een symbool van de wijsheid. In tal van films en verhalen spelen uilen een grote rol. Zo is bijvoorbeeld "meneer de uil" uit de fabeltjeskrant een goed voorbeeld van een wijze uil.

In de films van Harry Potter speelt het vrouwtje sneeuwuil "Hedwig" een belangrijke rol.

- Muizen.
- Insecten.
- Wormen.
- Soms ook mollen.
- En heel af en toe een jong vogeltje.

Steenuil met diverse prooien (muis en rups)

Soort	Lengte	Dikte	Kenmerken van braakballen
Bosuil	25-80mm	20-28mm	Ongelijkmatiger en dikker dan de soortgelijke braakballen van de ransuil.
Ransuil	37-65mm	16-27mm	Dun gelijkmatig en cilindrisch.
Velduil	35-70mm	18-26mm	Lijken erg op braakballen van de ransuil en hi ervan in het algemeen niet te onderscheiden.
Kerkuil	22-80mm	18-35mm	Betrekkelijk groot, dik. Met afgeronde uiteinden. Met speeksel overtrokken, dus glad in verse toestand. Glanzend, zwartachtig van kleur.
Steenuil	30-50mm	10-19mm	Klein, tamelijk slank en langgerekt. Bevatten in de zomer meestal veel restanten van kevers.
Oehoe	60-180mm	30-40mm	Erg groot. Vanwege de grootte niet te verwarren met andere braakballen

Kerkuil

Steenuil

Braakbal

Ransuil

Bosuil

Wij kunnen het ons niet voorstellen, maar een uil vindt een muis, een regenworm of een kever best lekker. De prooi wordt meestal in zijn geheel doorgeslikt en verteerd.

Omdat bepaalde delen van de prooi niet verteerbaar zijn, zoals haren en botjes en schildjes van kevers, worden deze niet in de uilenmaag verteerd.

Deze onverteerbare resten worden echter als een bal in de maag verzameld.

Als deze bal groot genoeg is, wordt deze door de uil weer uitgekotst. Dit is dan een braakbal. Als de braakbal uitgeplozen wordt, kun je dus resten van de prooien van de uilen vinden.

Kerkuil

Steenuil

Ransuil

Velduil

Bosuil

Met een beetje oefening kun je de uilenveren zo herkennen.
Elke uilenveer heeft zijn eigen patroon en natuurlijk verschillen ze ook van grootte.

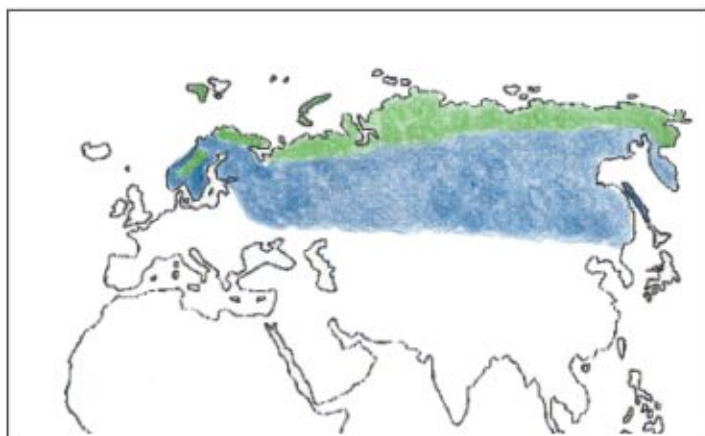

De veertjes van een uilenjong zijn nog zacht en pluizig.

De steenuil
is erg plaatstrouw.

De meest uilen blijven in de buurt waar zij geboren zijn. De sneeuwuil, die in erg koude gebieden woont, wil echter nog wel eens gaan zwerven als de winters erg bar worden.

De sneeuwuil woont normaal in het groene gebied, maar in strenge winters worden ze ook wel in het blauwe gebied gezien.

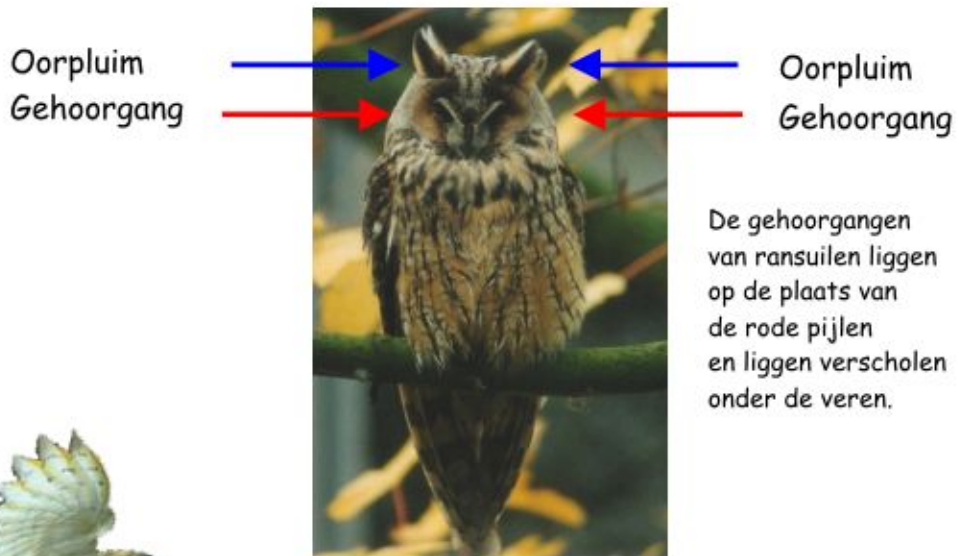
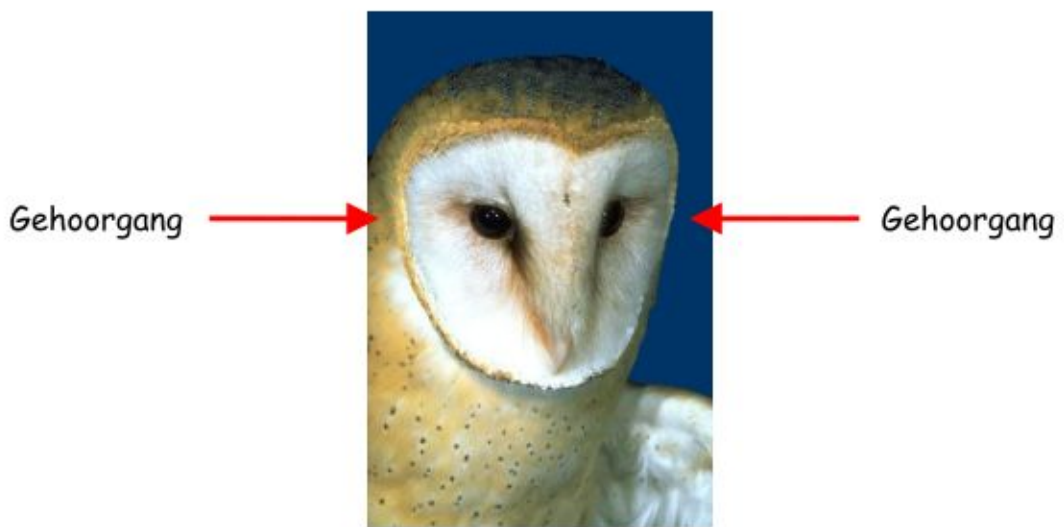
Een volwassen sneeuwuil is wit.
Zo valt hij niet op in de sneeuw.

De pluimen op het hoofd van de ransuil zijn geen oren maar sierpluimpjes. Bij onraad maakt deze uil zich erg lang, zet zijn pluimpjes omhoog en drukt zich stijf tegen de boomstam. Zo is de ransuil zeer moeilijk te zien.

Uilen kunnen heel goed horen. Dat komt doordat hun gezicht zo gevormd is, dat het geluid als het ware met een soort trechtertje opgevangen wordt. Dit noemt men het "masker" van de uil.

Door zijn goede gehoor kan de kerkuil de muis al van een grote afstand horen piepen.

Om een goede jager in de nacht te zijn, hebben uilen er baat bij om zo stilletjes mogelijk te kunnen vliegen.

Uilen hebben daarom meestal brede vleugels. Dit geeft hun een goed zweefvermogen waardoor ze niet al te vaak met hun vleugels hoeven slaan.

Deze speciale tandjes aan de randen van de slagpennen van uilen dempen het geluid tijdens het vliegen

De veren van uilen zijn erg zacht in vergelijking met andere vogels. Tevens hebben uilen aan de randen van hun slagpennen bijzondere tandjes, die het geluid tijdens het vliegen nog eens extra dempt. Door deze combinatie maken uilen nauwelijks geluid als ze vliegen, en hoort de prooi de uil nauwelijks aankomen. Doordat de uil nauwelijks geluid maakt tijdens het vliegen kan hij zelf ook nog beter horen.

De meeste uilen slapen overdag. Ze zitten dan vaak lekker verscholen in een boompje.
Kleine zangvogels zien uilen echter als hun vijand.
Als ze overdag een uil ontdekken, dan zitten ze hem vaak langdurig te plagen.

Bosuil in de schemering

Sommige uilen kun je overdag zien vliegen of foerageren.
Het gaat dan meestal om steenuil of velduil.
De andere uilen kun je vaak alleen maar in de nacht of in de schemering zien.

Al tegen het einde van de winter gaan de uilen op vrijerspad. In deze tijd roepen de mannetjes om een vrouwtje. Dit gebeurt meestal op mooie, koude, windstille en heldere nachten. Als alles goed gaat, en er een uilenpaartje gevormd is, kunnen ze aan het eind van de winter al een nestplaatsje opgezocht hebben. Soms zijn ze ook al bezig met het maken van een nest.

In het begin van het voorjaar zijn er meestal al broedende uilen. Sommige uilen die nog geen paartje vormen, zitten dan nog te roepen. Uilen hebben meestal al vroeg in het voorjaar jongen. Als de jongen uitgevlogen zijn, maken ze meestal veel kabaal. Bijvoorbeeld jonge ransuilen kunnen behoorlijk piepen in de nacht. Hun geluid lijkt op een piepende deur, die niet lekker gesmeerd is.

In de zomer hebben uilen het erg druk. De jongen worden steeds groter en willen steeds meer eten. De meeste jonge uilen zijn al uit het nest. Ze zijn dan zogenaamd vliegvlug. Ze kunnen al wel een beetje vliegen, maar moeten echter nog veel leren. Zo moeten ze bijvoorbeeld leren hoe ze een muis moeten vangen. Hun ouders doen het keer op keer voor, net zolang totdat ze het zelf kunnen.

De herfst is meestal een rustige tijd voor de uilen. De jongen zijn grootgebracht en uitgevlogen en is er wat meer tijd voor hen zelf. Ook zoeken sommige uilen elkaar op. Ransuilen bijvoorbeeld kun je in de late herfst en in de vroege winter bij elkaar vinden in een zogenaamde slaap- of roestboom. Dit vinden ze gezellig en tevens leren ze ook andere uilen kennen.

Tegen het eind van de winter gaan de uilen weer op vrijerspad. De gezellige groepjes ransuilen vallen uiteen. Tijd om weer tijd te besteden aan de voortplanting. Sommige ransuilen hebben al een partner. Deze hebben ze misschien al ontmoet op een van hun gezellige bijeenkomsten in de slaapboom.

Ransuilen

Het mysterie van de ransuilen in de Betuwe is niet zo vreemd. Ook in Rolde zitten deze vogels.

Ik las in jullie krant dat er in de Betuwe een ransuilenmysterie plaats vindt. Het is volgens mij geen mysterie want er zitten jaarlijks in Rolde wel vijftien à twintig ransuilen in een boom. Overdag zitten ze verscholen in een rij grote sparren om er te rusten en om er wat in te slapen. We tellen de laatste jaren wel zo'n kleine twintig ransuilen. Ransuilen zijn nachtelijke jagers die zich overdag verborgen houden in naaldbomen (sparren e.d.). Ze arriveren zo rond eind september begin oktober en ze vertrekken meestal zo rond eind maart. Dus dit mysterie is hierbij denk ik opgelost.

Een krantenberichtje

Een slaapboom noem je ook wel een roestboom. Sommige mensen vinden het verschijnsel van roestbomen maar mysterieus.

Nu je dit boekje gelezen hebt, weet jij wel beter.

Zo doen ze gewoon, die ransuilen.

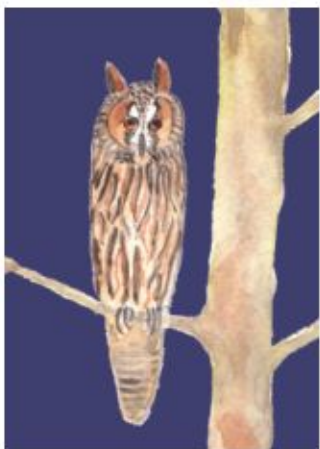

De steenuil is onze kleinste uil.
In noord- en west-Nederland komt hij weinig voor.
De meeste kans om hem te zien heb je als je in het rivierengebied woont of in de Achterhoek.
De steenuil is gemiddeld 22 cm groot.
Spanwijdte: 55-61 cm.
Heeft grote gele ogen.
Legt gemiddeld 3-5 eieren.
Is een uitgesproken holenbroeder.
Natuurlijke holtes in knotwilgen vindt hij erg fijn.
Broedt ook onder de rieten daken van oude boerderijen.
Het mannetje en het vrouwtje blijven elkaar levenslang trouw.

De kerkuil leeft niet alleen in kerken, maar woont het liefst om en nabij boerderijen. Tegenwoordig broedt de kerkuil meer in boerderijen dan in kerken.
Dankzij beschermingsmaatregelen gaat het op dit moment weer goed met deze soort.
De kerkuil is gemiddeld 34 cm groot.
Spanwijdte: 90-98 cm.
Heeft kleine zwarte ogen.
Legt gemiddeld 4-7 eieren.
Het aantal eieren en broedsels hangt erg af van de muizenstand.
Zijn er veel muizen, dan legt de kerkuil veel eieren.
Broedt vaak in gebouwen in rustige hoekjes.
Het mannetje en het vrouwtje zijn elkaar behoorlijk trouw.

De ransuil is onze meest algemene soort.
Hij komt zelfs in steden voor.
Het liefst broedt hij in park-achtige landschappen.
De ransuil is gemiddeld 36 cm groot.
Spanwijdte: ongeveer 95 cm.
Heeft grote oranje ogen.
Legt gemiddeld 4-5 eieren.
Ook bij de ransuil hangt het aantal eieren sterk af van de muizenstand.
Broedt vaak in oude kraaiennesten. Bouwt zelf geen nest.
Het mannetje en het vrouwtje blijven meestal levenslang bij elkaar.

De bosuil leeft, zoals zijn naam al aangeeft, in bossen. Het liefst in oude bossen. Daar kan hij broedruimte vinden in oude hopen in bomen. De bosuil broedt vooral in oost-Nederland. De bosuil is gemiddeld 41 cm groot. Spanwijdte: ongeveer 95 cm. Heeft grote donkerbruine ogen. Legt gemiddeld 3-5 eieren. Broedt het liefst in boomholtes, maar ook wel op rustige plekjes in gebouwen en soms in oude roofvogelnesten. Het mannetje en het vrouwtje blijven meestal levenslang bij elkaar.

De velduil kom je bijna alleen tegen op grote ruige vlaktes. Bijvoorbeeld in duinlandschappen. In het Engels heet hij "Short eared owl" hetgeen aangeeft dat hij net als de ransuil pluimpjes op zijn kop heeft, maar dat deze erg klein zijn. De velduil is gemiddeld 37 cm groot. Spanwijdte: ongeveer 100 cm. Heeft grote gele ogen. Legt gemiddeld 4-8 eieren. Broedt in een kuiltje op de grond. Velduilen zijn zeer afhankelijk van het aantal muizen en zwerven daarom nogal wat rond. Een paartje kan zich pas vormen als blijkt dat er veel muizen zijn.

De oehoe is onze grootste, maar ook onze zeldzaamste uil. Eigenlijk broedt hij niet in Nederland, maar meer in België en Duitsland. Op dit moment broedt hij af en toe in Limburg en in de Achterhoek. Door bescherming in Duitsland zijn daar nu zo'n 160 paartjes. De oehoe is gemiddeld 70 cm groot. Spanwijdte: ongeveer 165 cm. Heeft grote oranje-gele ogen. Legt gemiddeld 2-3 eieren. Broedt het liefst in holtes op rotswanden, maar soms ook in oude (grote) roofvogelnesten. Het mannetje en het vrouwtje vormen voor het leven een paar.

Foto's links:
In dit soort gebieden kun
je ransuilen aantreffen.

Foto's rechts:
In dit soort gebieden kun
je steenuilen aantreffen.

Bedreigingen:

Er zijn veel bedreigingen voor uilen van allerlei aard:

Zo maar een aantal:

- Aantasting van het leefgebied: doordat boeren voor hun grote machines grote stukken land nodig hebben, verdwijnen vaak kleine walletjes, sloten e.d. uit het landschap, waar zich normaal veel muizen bevinden.
- Door het gebruik van muizen- en rattengif, die vele muizen doden, zijn al veel uilen gestorven.
- Verlies van nestgelegenheid: in een mooie moderne boerderij zijn veel minder plekken om te broeden dan in de oudere traditionelere boerderijen
- Tegenwoordig zijn veel mooie uilengebiedjes verdwenen waardoor de overgebleven steenuilen ver van elkaar broeden.
- Strenge winters met veel sneeuw zijn ook funest voor uilen, hun favoriete eten (muizen) is dan erg moeilijk te vinden.
- Verkeer: Uilen hebben vaak de gewoonte om langs de bermen van wegen te vliegen., Logisch, want hier zitten vaak veel muizen. Helaas vallen er zo vele verkeersslachtoffers.

Dode bosuil.
verkeersslachtoffer in Ter Apel.
(Provincie Groningen) in 2002.

Steenmarters, maar ook huiskatten
zijn geduchte vijanden van
(broedende) uilen.

Door muizen- en rattengif zijn al veel uilen gestorven. Als uilen vergiftigde muizen eten, worden ze zelf ook vergiftigd en gaan dan meestal dood.

Kortom:

De leefomgeving van uilen bestaat voornamelijk uit: gelegenheid om te broeden en gebieden om voedsel te vinden. Valt een van deze levensvoorwaarden weg, dan komen de uilen in moeilijkheden.

Uilenwerkgroepen:

Om uilen de helpende hand te bieden zijn er uilenwerkgroepen opgericht.

Deze organisaties zetten zich in voor uilen, geven voorlichting, praten met gemeentes en met mensen die uilen op hun erf of in het park hebben en doen onderzoek.

Door onderzoek is het mogelijk om iets te zeggen over bv. hoeveel uilen in een gebied leven, de gezondheid van de uilen enz. Uit ringonderzoek kan bijvoorbeeld afgeleid worden in hoeverre uilen zich verspreiden in de omgeving.

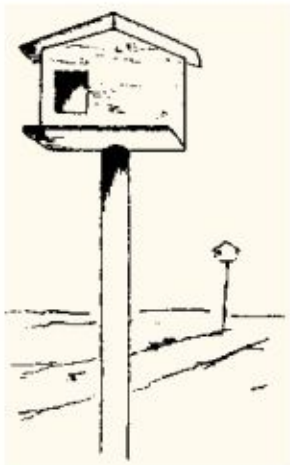
Enkele voorbeelden van wat uilenwerkgroepen doen:

- Praten met gemeenten over het snoeien van bomen en struiken. Soms worden bomen omgezaagd waar al jaren uilen in broeden. Dit moet natuurlijk niet.
- Zelfs is het af en toe nodig om met de regering te praten. Hierdoor zijn er bijvoorbeeld veel strengere eisen gekomen voor het gebruik van gif.
- Met gemeenten praten over het maaien van bermen. In ruige bermen, waar veel planten mogen groeien, zitten immers vaak veel meer insecten en muizen etc.

Bovenstaande is natuurlijk politiek.

Leukere dingen die werkgroepen ook doen zijn bijv:

- Het plaatsen van uilenkasten in boerderijen en eens gezellig praten met de mensen die een uil in hun boerderij hebben. Het geven van voorlichting is hierbij natuurlijk erg belangrijk (want uilen poepen ook veel).
- Het timmeren van uilenkasten.
- 's Avonds op zoek gaan om te kijken waar zich uilen bevinden en deze inventariseren.. (vastleggen waar ze zitten, hoeveel en wanneer).

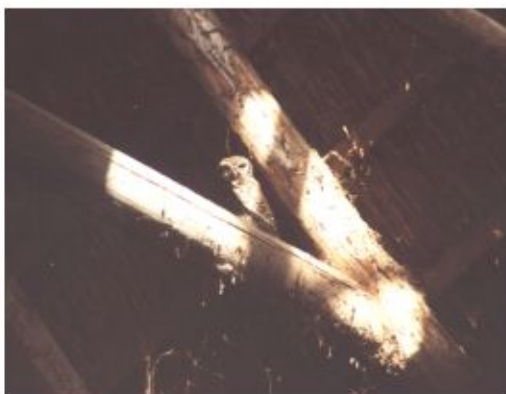

Een bijzondere uilenkast.
Deze staat op een paal.

Een uilskuiken.

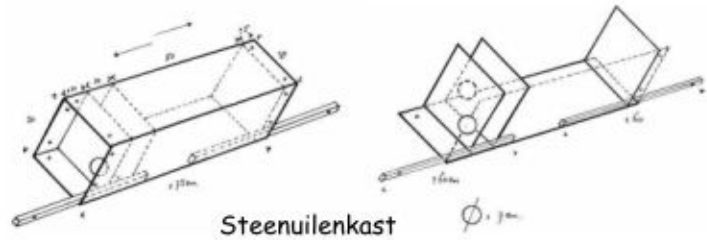
Deze jonge steenuil is net geringd.
Door later het nummer op de ring af te lezen is precies na te gaan wanneer de uil geboren is en waar.

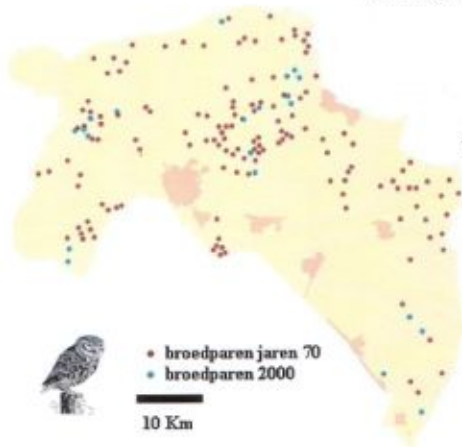
Hulp bieden aan uilen kan soms ook erg eenvoudig zijn. Door een open ruitje (zie middelste foto) of een opening in het uilenbord kunnen uilen toegang krijgen tot de boerderij, waar ze meestal zelf wel een plekje zoeken.

Verdronken steenuil in een drinkbak. Deze uil had van de verdrinkingsdood gered kunnen worden door simpelweg een plank in de drinkbak te plaatsen waardoor de uil weer uit de bak had kunnen kruipen.

De steenuil heeft het bar moeilijk.
Zeker in de provincie Groningen.
Hierom is, samen met de Provincie Groningen,
een reddingsplan opgesteld.

In het plaatje hiernaast is te zien, dat het
aantal broedparen van de steenuil sterk
teruggelopen is in 30 jaar. Steenuilen broeden
nu nog maar op weinig plaatsen
verspreid over de provincie.

Steenuilenkast in een
geschikte boom in de winter.

In de provincie Groningen zijn, samen met de steenuilwerkgroep, aandachtsgebieden
vastgesteld. Dit zijn nu nog de meest geschikte plaatsen voor steenuilen.

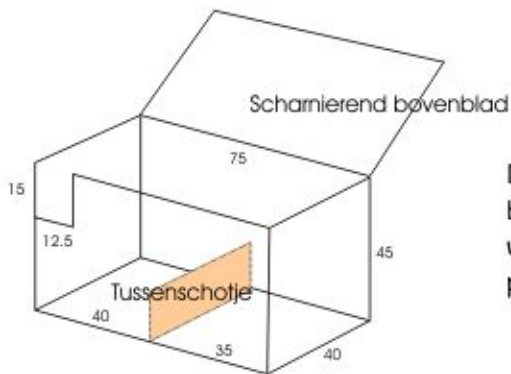
In deze gebieden zijn steenuilenkasten geplaatst en wordt zoveel mogelijk aan
het gebied gedaan om de steenuilen van voedsel te kunnen voorzien.

Ook de kerkuil heeft moeilijke tijden gehad. Mede door het gebruik van landbouwgif en door enkele strenge winters ging deze soort erg achteruit.

In de jaren 60 waren er nog maar enkele tientallen paren in geheel Nederland.

Mede door de Kerkuilenwerkgroepen, die er van alles aan hebben gedaan om deze fraaie uilensoort te behouden voor Nederland, zijn er nu al meer dan 2500 broedparen.

Door het plaatsen van kerkuilenkasten in boerderijen en natuurlijk ook in kerken, wordt de kerkuil een geschikte broedplaats geboden.

Schema van een broedkast voor de kerkuil (oud hout gebruiken), maten in cm.

Door deze fraaie uilenborden (oelebret in het Fries) vlogen vroeger kerkuilen naar de zolder van de boerderij. Nog niet zo lang geleden werden de openingen vaak dichtgemaakt, omdat een uil op zolder toch wel veel rommel geeft. Mede door voorlichting en wat aanpassingen worden ze nu open gemaakt om de kerkuil weer een geschikte broedplaats te geven.

- Uilen kunnen heel stil vliegen. Dit komt door de speciale bouw van hun veren. Deze zijn aan de randen erg zacht.
- Doordat ze zo stil vliegen kunnen de uilen zelf ook beter horen en hoort zijn prooi hem niet aankomen.
- Uilen bouwen zelf bijna geen nest. Ze maken vaak gebruik van oude kraaiennesten of natuurlijke holten in bomen.
- Uilenpaartjes zijn elkaar lang trouw. Vaak bezetten ze tijdenlang hetzelfde gebied.
- Ransuilen slapen vaak in de winter meestal in groepen bij elkaar, dit doen ze in een zogenaamde roestboom.
- De eieren van uilen zijn wit en bijna rond.
- Uilen zoeken hun voedsel vaak langs wegbermen omdat hier vaak veel muizen zitten. Dit wordt vooral jonge uilen vaak noodlottig, omdat ze nogal eens geschept worden door een auto.
- De kleinste Nederlandse uil is de steenuil. De grootste is de oehoe, deze is echter zeer zeldzaam.
- Jonge uilen worden uilskuikens genoemd. Ze zijn dan nog een beetje stuntelig. Mensen noemen iemand ook een uilskuiken als iemand onbeholpen is of een stomme fout maakt.
- Jonge uilen die het nest net verlaten hebben, worden vliegvlugge jongen genoemd. Ze worden dan nog wel door de ouders gevoerd.
- Vliegvlugge jongen die door hun ouders gevoerd worden maken behoorlijk wat herrie. Dit moet ook wel, want de ouders moeten hun wel kunnen vinden in het donker.
- Soms vinden mensen wel eens jonge uilen op hun pad en brengen ze dan naar een vogelopvangcentrum. Dit kunnen ze beter niet doen, omdat de uilen-ouders wel weten waar hun jongen zijn. Beter is het om de jonge uilen terug te zetten op een tak, zodat ze niet ten prooi vallen aan loslopende katten of honden.
- Ransuilen en bosuilen gaan al in de winter broeden. Meestal hebben ze in februari al eieren.
- Katten en steenmarters zijn geduchte vijanden van uilen.

- Ransuilen ontmoeten elkaar in de winter in een slaapboom.
Hier verzamelen zich diverse ransuilen. Dit vinden ze gewoon gezellig.
Deze slaapboom noemen ze ook wel een roestboom.
Roesten is een oud Nederlands woord voor rusten.
- Vroeger had een herberg vaak een uil op het uithangbord: een nachtvogel als teken dat je kon blijven slapen, een uiltje knappen.
- Bij de oude Grieken en Romeinen werd het kleine steenuiltje met zijn felle en strenge uiterlijk gekozen als symbool van de godin van de wijsheid Pallas Athena.
De uil staat tot op de dag van vandaag in het wapen van Athene.
Op de nieuwe euromunt van Griekenland staat ook weer het steenuiltje van Athena.
- Grieken en Romeinen dachten dat de kerkuil het weer kon voorspellen.
En als je een uil hoorde schreeuwen er iemand zou sterven.
In Wales dacht men, dat als een meisje een uil hoorde roepen, ze binnenkort zwanger zou raken. En als ze al zwanger was, de baby een meisje zou worden.
- Over de hele wereld komen 303 uilensoorten voor.
In Nederland broeden maar zes soorten.
- Kerkuilen kwamen een aantal jaren (zeg maar zo'n 20 jaar geleden) nog maar erg weinig voor in Nederland. Dank zij het werk van de kerkuilenwerkgroepen, gaat het nu gelukkig veel beter met deze soort.
- De ransuil is de meest voorkomende uil in Nederland. Hij broedt in open landschappen en vaak in parken. De ransuil is geen bedreigde uilensoort.
- De velduil is een uil van open vlaktes. Je kunt hem vooral tegenkomen in de duinen en op enkele waddeneilanden en in hele open gebieden zoals polders met ruigtes.
- De ogen van uilen zijn niet beweeglijk zoals de mens.
Daarentegen kunnen ze hun kop erg ver draaien, wel tot 270 graden!
- De ogen van uilen zijn volgens de nieuwste inzichten van de wetenschap wel erg bijzonder: Uilen kunnen tegelijkertijd vooruit en opzij kijken!
- De linker- en rechter gehoorgang zitten bij uilen nooit op precies dezelfde hoogte.
Kerk- en ransuil hebben bovendien grote (links en rechts ongelijke) oren / oorschelpen die verborgen zitten onder de veren. Bij de steenuil ontbreken deze opmerkelijk genoeg, wellicht omdat de steenuil zijn prooien van korte afstand vangt en niet vliegend zoals de kerk- en ransuil.

Om uilen te zien moet je meestal een beetje geluk hebben. Doordat de meeste uilen in de nacht actief zijn, krijg je ze overdag maar zelden te zien. Geluk heb je, als je zelf of kennissen hebt met uilen in de schuur of in de tuin. Soms kun je ook wel eens ransuilen in parken tegenkomen.

Een gemakkelijker manier om iets van uilen te weten te komen is het bezoeken van dierentuinen. Sommige dierentuinen hebben een fraaie collectie uilen.

Deze uilen waren tot voor kort te zien in de dierentuin van Emmen.

Het informatiecentrum Lammerburen is tot stand gekomen door samenwerking tussen de Provincie Groningen, Landschapsbeheer Groningen, Steenuilwerkgroep Groningen en de fam. Haack.

STEENUILwerkgroep Groningen

Landschapsbeheer Groningen

Een speciale plek om eens te bezoeken is het informatiecentrum "Lammerburen". Dit centrum ligt in Oldehove, in de buurt van Zoutkamp. Dit informatiecentrum is ingericht in een boerderij waar al meer dan 80 jaar steenuilen broeden. Dit nieuwe infocentrum is geopend op 9 juli 2001. Hier wordt o.a. voorlichting gegeven over: steenuilen, agrarisch natuurbeheer, wierden en dijken en over het landschap van noordwest-Groningen. Het centrum is op alle zaterdagen tussen 15 april en 15 oktober geopend van 12 tot 17 uur. Buiten deze uren zijn op afspraak excursies en lezingen mogelijk. Misschien is het wat om hier eens met de schoolklas heen te gaan. Adres: Tineke en Jan Enne Haack, Electraweg 4, 9883 TB Oldehove, tel 0594-591474 of lammerburen@wanadoo.nl

Als je goed oplet, zie je misschien zelf wel eens een uil in het bos.
Dit gaat het gemakkelijkst bij volle maan.

Dankzij deze financiële sponsors
kon dit boekje gedrukt worden.

VSB FONDS

Bestellen van dit boekje.

Dit boekje kan besteld worden bij de Steenuilwerkgroep Groningen,
via e-mail adres: j.vant.hoff@freeler.nl

Dit uilenboekje is tot stand gekomen met hulp van velen, maar speciale dank is verontschuldigd aan:

- De Provincie Groningen, die het drukwerk verzorgde.
- De Steen- en Kerkuilenwerkgroep van Groningen.
- Ans de Vries, die speciaal voor dit boekje tekeningen maakte.
- Belinda, Anna Marie en Jan, die de typefouten corrigeerden.
- Verder dank aan alle fotografen, waarvan allerlei foto's werden ontvangen.
- Jan van 't Hoff, voor tekstondersteuning omtrent uilen.
- Het Wereld Natuur Fonds en het VSB-fonds voor de financiële ondersteuning.

In dit kleine boekje zijn vele foto's verwerkt.

Ook werden via het internet diverse foto's aangereikt, waarvan de herkomst niet exact te bepalen was. Indien er grote bezwaren zijn voor het gebruik in deze publicatie, dan graag contact opnemen a.u.b.

In dit boekje zijn onder meer de foto's gebruikt van:

Oane Tol, Jan van 't Hoff, Peter Beersma, Niko Groen, Jan Enne Haack, Zomer Bruyn, Henk de Boer, Wim Bergman, Jan Tillema en Bert Lammers.

Tekst en opmaak door Wim Bergman.

Informatie over uilen is ook op het internet op veel plaatsen te vinden.

Geschikte Nederlandse uilensites zijn bijvoorbeeld:

(De adressen zeer nauwkeurig in typen. Ook veranderen deze adressen soms)

De Steenuil in Groningen	http://www.steenuilgroningen.nl
De Kerkuilensite	http://www.uilen.org
Uilen in Nederland en België	http://home.planet.nl/~havix/havix_ui.htm
Uilen in Nederland en België	http://www.dbassen.nl/kids/spreekbeurt/uilen.html
Uilen in Nederland en België	http://kinderen.webhotel.be/WO_natuur/uilen.htm
Uilenfolder van Vogelbescherming SOVON (vogelonderzoek)	http://sites.watchit.nl/vb/vic/pub2/index.htm
SOVON (vogelonderzoek)	http://sovon.nl
Vogelbescherming Nederland	http://www.vogelbescherming.nl
Vogelaars Startpagina	http://vogelaar.pagina.nl

Ook in het buitenland zijn prachtige website's over uilen.

Bijvoorbeeld: www.owling.com en op www.owlpages.com kun je veel te weten komen over uilen. Uiteraard wel allemaal in het Engels.